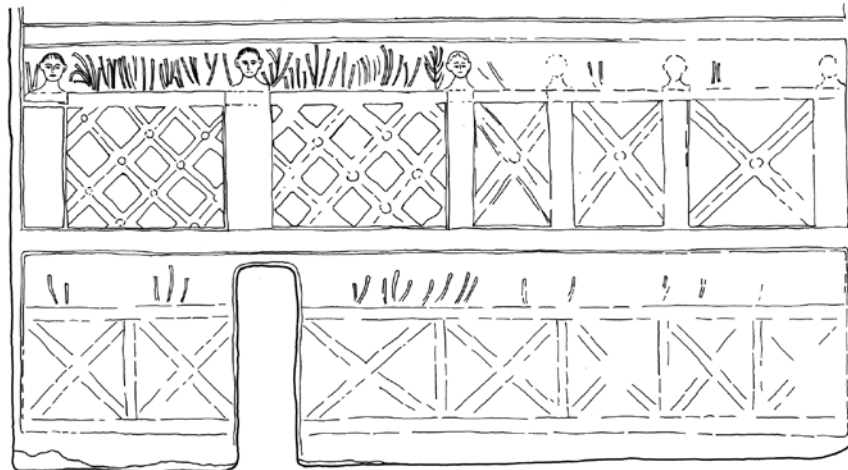

ЕВРОПА И БАЛКАН ПОД
КОНСТАНТИНОВИМ ЗНАКОМ

EUROPE AND THE BALKANS
UNDER CONSTANTINE'S SIGN

Када се спомене Византија прво се помисли на утемељивача византијског царства и хришћанске вере императора Константина Великог и град Ниш у коме је рођен за православне хришћане потоњи свети цар Константин. Томе је умногоме допринео међународни симпозијум „Ниш и Византија“ који 22 године организује Град Ниш, Универзитет у Нишу, Епархија нишка и Нишки културни центар.

Са говорнице Универзитета у Нишу за 22 године своје реферате излагало је више од 900 угледних византолога из целог света. То је резултирало штампањем 22 броја зборника радова и једног специјалног издања поводом јубиларне 2013. године, укупно преко 13000 страница нових открића и сазнања о византијској уметности, цивилизацији и споменичком наслеђу славног града Ниша.

Зато, после двадесет и две године одржавања симпозијума и редовног штампања зборника радова, разумљиво је што је значај научног скупа „Ниш и Византија“ препознат од стране угледних института и знаменитих универзитета са простора Балкана и Европе, али и света. Град светог

When Byzantium is mentioned, the first thing that comes to mind is the founder of the Byzantine Empire and the Christian faith, Emperor Constantine the Great, and Niš, where the Emperor Constantine was born who was later declared saint for Orthodox Christians. The International Symposium Nis and Byzantium that has been organized for 22 years by the City of Niš, the University of Niš, the Diocese of Niš and the Niš Cultural Center has greatly contributed to this.

For 22 years, more than 900 distinguished Byzantologists from all over the world presented their papers from the lectern of the University of Niš. This resulted in the printing of 22 volumes of proceedings and one special edition on the occasion of the jubilee year 2013, a total of over 13,000 pages of new discoveries and knowledge about Byzantine art, civilization and the monumental heritage of the famous Niš city.

That is why, after 22 years of organizing the symposium and regular printing of proceedings, it is understandable that the importance of the scientific meeting Niš and Byzantium is recognized by reputable institutes and notable universities from the Balkans and Europe, as well as the world. The city of the holy

Сл. 1 Отварање симпозијума Ниш и Византија XX , свечана сала Универзитета у Нишу (фото. М. Лавренчић)
 Fig. 1 Opening of the symposium Niš and Byzantium XX, ceremonial hall of the University of Niš
 (Photo by M. Lavrenčić)

цара Константина заузео је значајно место на научној, културној, уметничкој и духовној карти Европе. Рођењем човека, цара и светца Константина Великог у Нишу, означена је прекретница у историји човечанства. Без цара из Наисуса у Европи не би постојало хришћанство. Константин Велики је рођен у данашњој Србији (Ниш), проглашен за цара у данашњој Енглеској (Јорк), са резиденцијом у данашњој Немачкој (Трир), потписао едикт о толеранцији у данашњој Италији (Милано), основао нову престоницу у данашњој Турској (Истанбул), као што видимо, и својим животом обухватио је целу Европу. Император Константин Велики је нишки бренд који треба много више експлоатисати у славу нашег града и јединства Европе. Томе много доприносе изложена открића учесника симпозијума Ниш и Византија.

Emperor Constantine has gained an important place on the scientific, cultural, artistic and spiritual map of Europe. The birth of the man, the emperor and the saint Constantine the Great in Niš marked a turning point in the history of mankind. Without the emperor from Naisus, there would be no Christianity in Europe. Constantine the Great was born in present-day Serbia (Niš), proclaimed emperor in present-day England (York), with residence in present-day Germany (Trier), signed the Edict on Tolerance in present-day Italy (Milan), founded a new capital in present-day Turkey (Istanbul), so, as we can see, and he encompassed the whole of Europe with his life. Emperor Constantine the Great is Niš brand that should be exploited much more for the glory of our city and the unity of Europe. The presented discoveries of the participants of the Niš and Byzantium Symposium contribute a lot to this.

Сл. 2 Отварање симпозијума, благослов Епископа нишког Арсенија (фото. М. Лавренчић)

Fig. 2 Opening of the symposium, blessing by Niš Bishop Arsenije (Photo by M. Lavrenčić)

Ниш, родни град првог хришћанског цара Константина Великог који је поставио темеље византијском царству, предодређен је да истраје на путу васпостављања истине о Византији. „Византија је била најкултурнија држава средњег века и дала је једну од највећих уметности коју је свет видео“, каже Милан Кашанин, далеке 1927. године и додаје: „Наша средњовековна уметност је у тесној вези са византијском, и оно што се буде мислило у свету о византијским уметничким делима мислиће се и о нашим“

Речи Дантеа Алигијерија с краја XIII века (1265 - 1321) који је пожелео да се Константин никада није ни родио, затим неразумевање и све заблуде о Византији из прошлих времена, које су донеле неизмерљиву штету јединству Европе, полако одлазе у заборав пред знањем и научним аргументима који се са говорнице

Niš, the hometown of the first Christian Emperor Constantine the Great, who laid the foundations of the Byzantine Empire, is destined to persevere on the path of establishing the truth about Byzantium. „Byzantium was the most cultural state of the Middle Ages and produced one of the greatest arts the world has seen,“ said Milan Kašanin, in 1927 and added: „Our medieval art is closely related to Byzantine, and what the world would think about Byzantine works of art it would think about ours as well“.

The words of Dante Alighieri from the end of the XIII century (1265 - 1321), who wished that Constantine had never been born, then the misunderstanding and all the misconceptions about Byzantium from the past, which brought immeasurable damage to the unity of Europe, are slowly being forgotten in the face of knowledge and science arguments that have been sent to the world from the lectern of the University of Niš

Сл. 3 Проф. др Јанис Варалис (Волос), отварање научног скупа (фото. М. Лавренчић)

Fig. 3 Prof. Dr. Janis Varalis (Volos), opening of the scientific meeting (Photo by M. Lavrenčić)

Универзитета у Нишу већ 22 године шаљу у свет. Ово је од посебног значаја за јединство, уметничку и духовну орјентацију савремене Европе. Културно зближавање и уметничко упознавање води до националног уједињења, до давно заборављеног сна РOMEЈА о једном Богу и јединственом царству.

Посматрајући Европу под Константиновим знаком, познатији као Христов монограм, видимо да је под тим знаком, цар Константин културно, цивилизацијски и духовно објединио европске народе. То је проверено најстабилнији треножац на који опет треба да се ослања заједничка будућност Европе и њених народа. Добронамерни посматрач, који располаже знањем, приметитиће да то јединство траје, и да ће трајати до Божије воље.

Дуготрајност и велико интересовање за симпозијум „Ниш и Византија“ сведочи о свеобухватном сагледавању значаја дела св. цара Константина за савремену европску цивилизацију и наговештава васкрсење византијске

for 22 years. This is of particular importance for the unity, artistic and spiritual orientation of contemporary Europe. Cultural rapprochement and artistic acquaintance lead to national unification, to the long-forgotten dream of Byzantine Greeks about one God and a single empire.

Observing Europe under Constantine's Sign, better known as Christ's monogram, we see that under that sign, Emperor Constantine united European nations culturally, civilizationally and spiritually. It is proven to be the most stable tripod on which the common future of Europe and its peoples should once again rest. A benevolent observer, who has knowledge, will notice that this unity lasts, and will last until God's will.

The longevity and great interest in the symposium Niš and Byzantium testifies to the comprehensive understanding of the importance of the works of St. Emperor Constantine for modern European civilization and implies the resurrection of Byzantine art and culture. Under the flag with the Constantine's sign, with the faith of Christ in the heart and the name

Сл. 4 проф.
др Јасмина
Шаранац,
Промоција
зборника радова
бр. XXI (фото. М.
Лавренчић)
Fig. 4 Prof. Dr
Jasmina Šaranac,
Ph.D., Promotion
of Proceedings No
XXI (Photo by M.
Lavrenčić)

Сл. 5 Пријем у
Председништву
града, градска
већница за
културу Адријана
Анастасов
Fig. 5 Reception
at Niš City Hall,
Mrs. Adriana
Anastasov, the
Member of Niš
City Government
in charge of
Culture

уметности и културе. Под заставом са Константиновим знаком, са Христовом вером у срцу и именом на уснама, историјско трајање, цивилизацијски и уметнички континуитет Европе, Балкана и Ниша су осигурани.

Симпозијум „Ниш и Византија XXII“ свој рад започео је са благословом Епископа нишког Господина Арсеније. После уводне речи др Мише Ракоције присутне је поздрвила заменица градоначелнице Душица Давидовић. Испред Универзитета у Нишу скупу се обратио проректор проф. др Јован Степановић.

on the lips, the historical duration, civilizational and artistic continuity of Europe, the Balkans and Niš are ensured.

The Symposium Niš and Byzantium XXII began its work with the blessing of the Bishop of Niš Mr. Arsenije. After the opening speech by Dr Miša Rakocija, the attendees were greeted by the Deputy Mayor Mrs. Dušica Davidović. The vice-rector Prof. Dr Jovan Stepanović greeted the participants on the behalf of the University of Niš. The symposium was opened by Prof. Dr. Janis Varalis (University of Thessaly, Volos, Greece). Niš and Byzantium XXI

Сл. 6 Пријем у Председништву града, обраћање проф. др Халук Четикаја (Истанбул)
 Fig. 6 Reception at Niš City Hall, Speech by Prof. Dr Haluk Çetikağa (Istanbul)

Симпозиум је отворио проф. др Јанис Варалис (Универзитет у Волосу). Зборник Ниш и Византија бр. XXI са прошлогодишњег окупљања представила је проф. др Јасмина Шаранац. Свечаност отварања улепшао је трио гитара студената Факултета уметности у Нишу.

Велико интересовање научне јавности за нишки симпозијум потврђено је и ове године. Пријавило се 47 учесника из 12 земаља: Турске, Аустрије, Грчке, Русије, Италије, Бугарске, Аустралије, Републике Српске (БиХ), Северне Македоније, Кине, Енглеске и Србије. Због ограниченог времена реферате је излагало 35 учесника док је 12 учесника замољено да се пријаве следеће године. Остаће у памћењу заједничка вечера као место надахнуте стручне дискусије, размене мишљења, упознавања и зближавања.

На крају, учеснике симпозијума уз пригодан програм

Proceedings were presented by Prof. Dr. Jasmina Šaranac. The opening ceremony was enhanced by a trio of guitars played by the students of the Faculty of Arts in Niš.

The great interest of the scientific public in the Niš symposium was confirmed this year as well. 47 participants from 12 countries applied: Turkey, Austria, Greece, Russia, Italy, Bulgaria, Australia, Republika Srpska (Bosna and Herzegovina), North Macedonia, China, England and Serbia. Due to the limited time, 35 participants presented papers, while 12 participants were asked to apply next year. The joint dinner will be remembered as a place of inspired professional discussion, exchange of opinions, acquaintance and rapprochement.

At the end, the participants of the symposium were received in the City Hall with a suitable program by the Deputy Mayor Mrs. Dušica Davidović and the Member of Niš City Government for Culture Mrs.

Сл. 7 Заменица градоначелнице Душица Давидовић и градска већница за културу Адријана Анастасов са учесницима симпозијума
Fig. 7 City of Niš Deputy Mayor Mrs. Dušica Davidović and City Of Niš Government Member for Culture Mrs. Adriana Anastasov with the participants of the Niš and Byzantium Symposium

Сл. 8 Обилазак касноантичко и палевизантијско споменичко наслеђе у оквиру нишке Тврђаве: ЗиРан Гуо (Кина), Анђела Гавриловић (Србија), Мајна Паријез (Република Српска), Марко Фасолио (Италија), Миша Ракоција (Србија), др Халук Четкија (Турска)
Fig. 8 Tour of the Late Antique and Paleo-Byzantine heritage within the Niš Fortress: ZiRan Guo (China), Andela Gavrilović (Serbia), Majna Parijez (Republika Srpska), Marco Fasolio (Italy), Miša Rakocija (Serbia), Haluk Cetikaya (Turkey)

примила је у Градској кући заменица градоначелнице госпођа Душица Давидовић и градска већница за културу Адријана Анастасов. У име учесника своје утиске о симпозијуму изнели су проф. др Јанис Валарис (Волосу, Грчка) и проф. др Халук Четикаја (Истанбул, Турска) указавши на изузетан значај и научну репрезентативност нишког симпозијума византолога. После свечаног пријема гости су обишли мало знано касноантичко и палевизантијско споменичко наслеђе у оквиру нишке Тврђаве.

др Миша Ракоција

Adrijana Anastasov. On behalf of the participants, their impressions of the symposium were presented by prof. Dr. Janis Valaris (University of Thessaly, Volos, Greece) and Prof. Dr. Haluk Cetikaya (Istanbul, Turkey) pointing out the exceptional importance and scientific representativeness of the Niš Symposium of Byzantologists. After the ceremonial reception, the guests visited the Late Antique and Paleo-Byzantine heritage within the Niš Fortress.

Dr Miša Rakocija